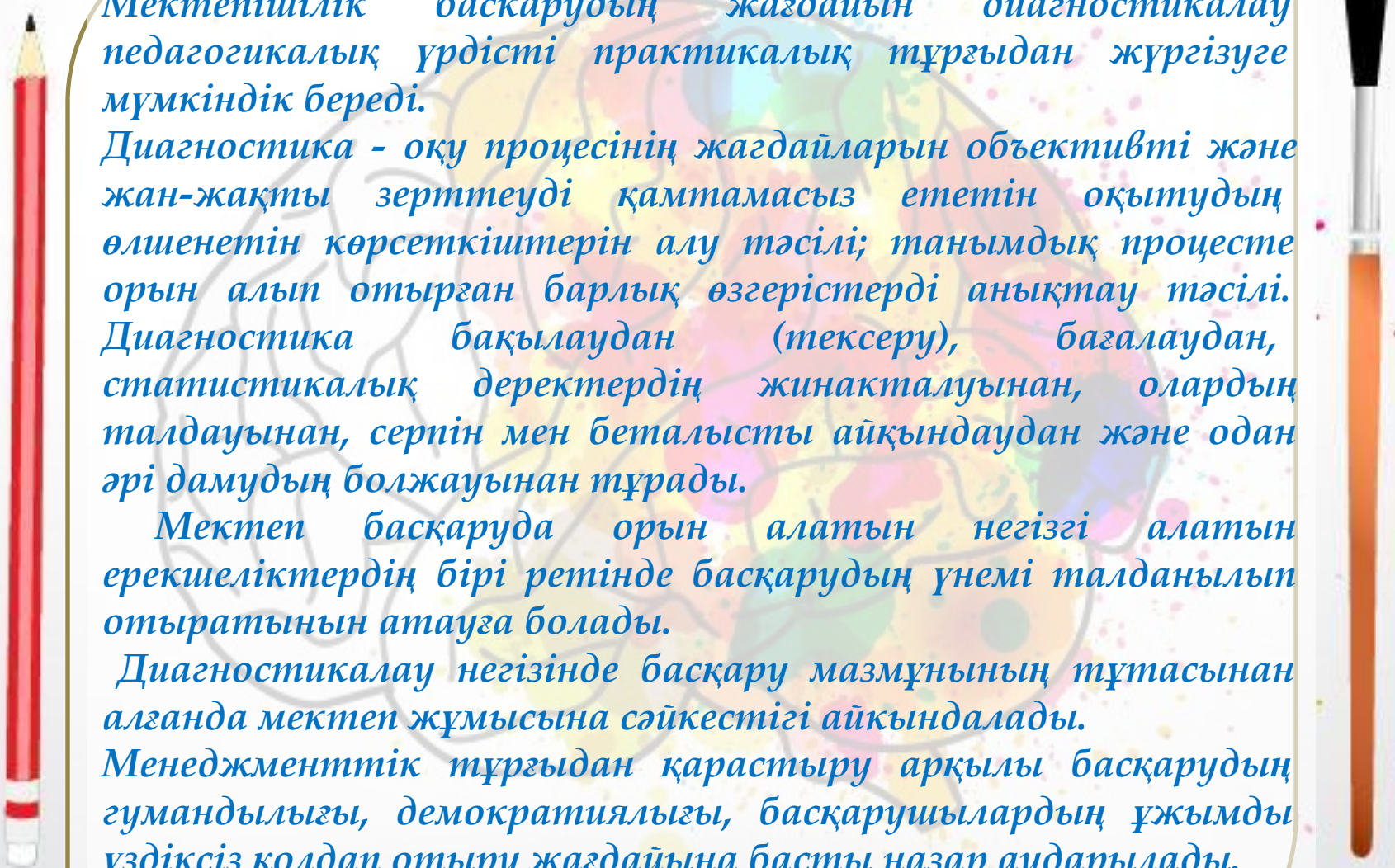

Педагогикалық
тәжірибеде
мектепшілік
басқарудың жағдайын
диагностикалау

Мектепшілік басқарудың жағдайын диагностикалау педагогикалық үрдісті практикалық тұрғыдан жүргізуге мүмкіндік береді.

Диагностика - оқу процесінің жағдайларын объективті және жан-жақты зерттеуді қамтамасыз ететін оқытудың өлшенетін көрсеткіштерін алу тәсілі; танымдық процессте орын алып отырған барлық өзгерістерді анықтау тәсілі. Диагностика бақылаудан (тексеру), бағалаудан, статистикалық деректердің жинақталуынан, олардың талдауынан, серпін мен беталысты айқындаудан және одан әрі дамудың болжауынан тұрады.

Мектеп басқаруда орын алатын негізгі алатын ерекшеліктердің бірі ретінде басқарудың үнемі талданылып отыратынын атауға болады.

Диагностикалау негізінде басқару мазмұнының тұтасынан алғанда мектеп жұмысына сәйкестігі айкындалады.

Менеджменттік тұрғыдан қарастыру арқылы басқарудың гумандылығы, демократиялығы, басқарушылардың ұжымды үздіксіз қолдап отыру жағдайына басты назар аударылады.

Диагностикалық әдістерге оқушылар мен педагогтарды тестілеу, педагогикалық бақылау, интервью алу, әңгіме өткізу, рефлексиялық талдаулар, рефлексиялық

Мектепшілік қалыптасқан жағдайды бақылау немесе тексеру үшін ең әуелі мақсатқа бағытталған ішкі және сыртқы диагностика, субъектілердің өзіндік рефлексия қызметін ұйымдастыру, объективті және субъективті талдау мен бағалау іске асырылады. Өзіндік рефлексия және сыртқы диагностика әдістері арқылы оқыту үрдісінің ерекшеліктері, педагогикалық іс-әрекеттерінің нәтижелілігі зерттеліп, соның негізінде одан әрі даму бағыттары нақтыланады, мектепті басқарудың тағы қандай мүмкіндіктері бар екені анықталды.

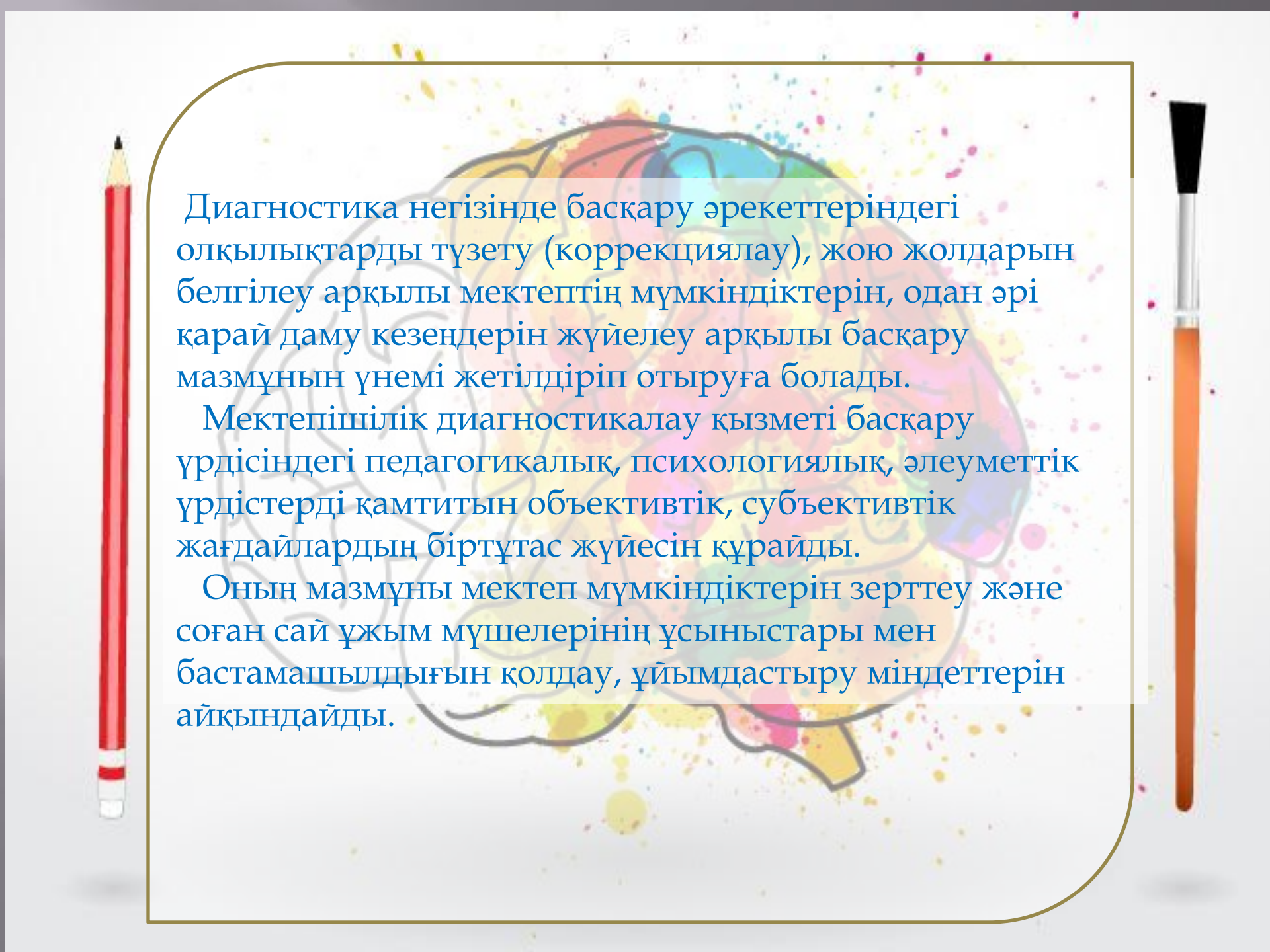
Диагностиканы төмендегі бағыттарды зерттеу үшін жүргізуге болады:

бір мектеп көлемінде бір мақсатқа бағытталған ұжым мүшелерін басқару арқылы кәсіби және тұлғалық қажеттіктерін зерттеу және дамыту мүмкіндігі;

басқару үрдісінде мұғалімдерді өз педагогикалық әрекеттерін талдай алуына көмектесіп, ізденістік жұмыстарына бағыт беру, кәсіби санатын көтеру мүмкіндігі;

әдістемелік, педагогикалық кеңестер арқылы ұжымдық бірлескен әрекеттерді талдау, жобалау, модельдеу, қорытындысын саралау мүмкіндігі;

оқыту мен тәрбие барысында оқушыларды бақылау арқылы өсу жолдарын айқындау;

Диагностика негізінде басқару әрекеттеріндегі олқылықтарды түзету (коррекциялау), жою жолдарын белгілеу арқылы мектептің мүмкіндіктерін, одан әрі қарай даму кезеңдерін жүйелеу арқылы басқару мазмұнын үнемі жетілдіріп отыруға болады.

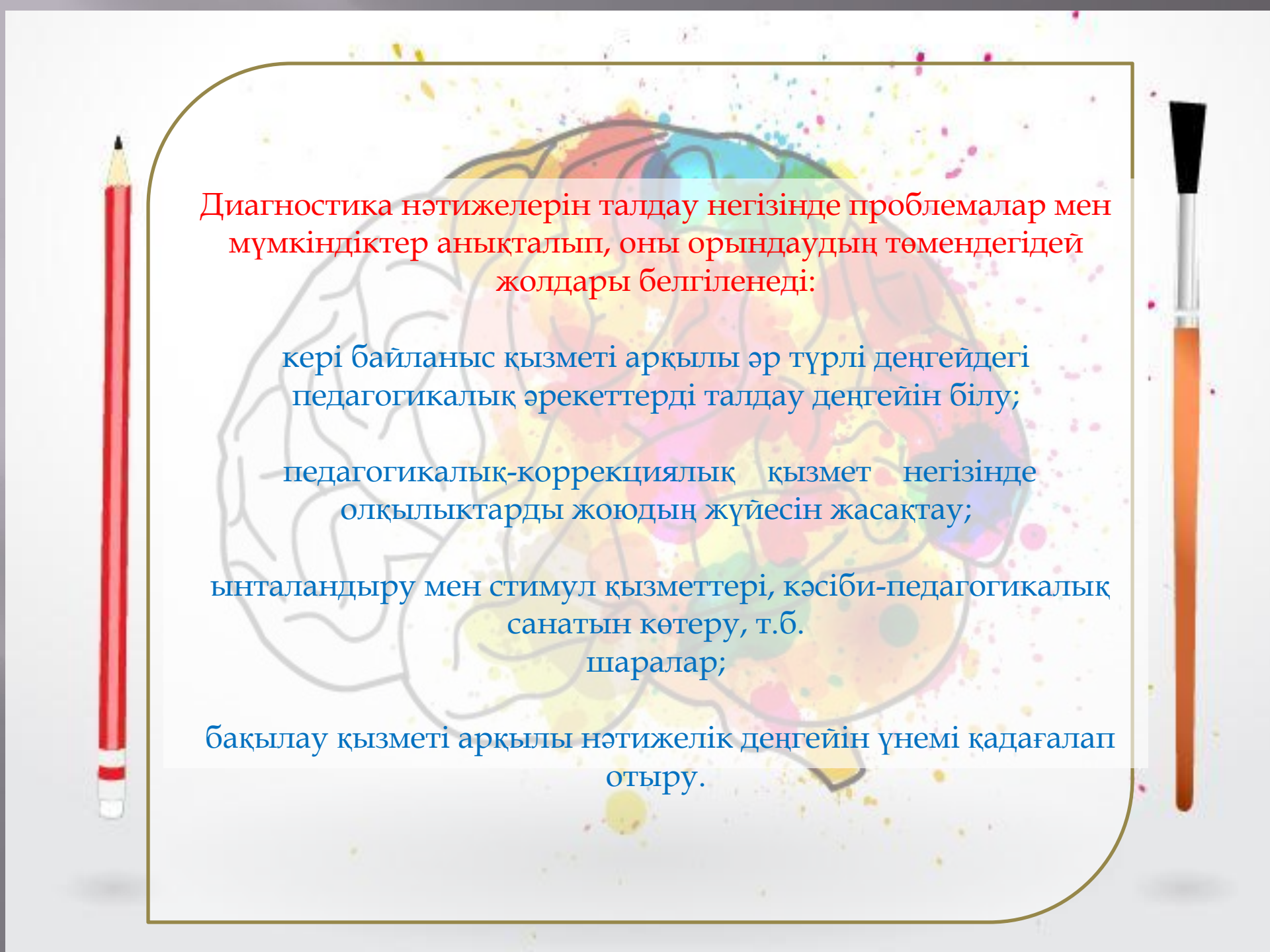
Мектепшілік диагностикалау қызметі басқару үрдісіндегі педагогикалық, психологиялық, әлеуметтік үрдістерді қамтитын объективтік, субъективтік жағдайлардың біртұтас жүйесін құрайды.

Оның мазмұны мектеп мүмкіндіктерін зерттеу және соған сай ұжым мүшелерінің ұсыныстары мен бастамашылдығын қолдау, ұйымдастыру міндеттерін айқындайды.

Олар:

ұжымда өзіндік танымға, рефлексиялық әрекеттерге түрткі жасалуы үшін қолайлы орта туғызу;
түрлі педагогикалық және қоғамдық қызметтерге тарту арқылы әр педагогтың өзіндік танымына мүмкіндік беру және оны жүзеге асыруға көмектесу;
тұлғаның өзіндік бағытталуына қажетті құндылықтарын дамытуға жағдай жасау;
өзінің білім алу әрекетін өз өмірі үшін мәнділікке айналдыру көздерін анықтауға бағыттау.

Диагностика нәтижелерін талдау негізінде проблемалар мен мүмкіндіктер анықталып, оны орындаудың төмендегідей жолдары белгіленеді:

кері байланыс қызметі арқылы әр түрлі деңгейдегі педагогикалық әрекеттерді талдау деңгейін білу;

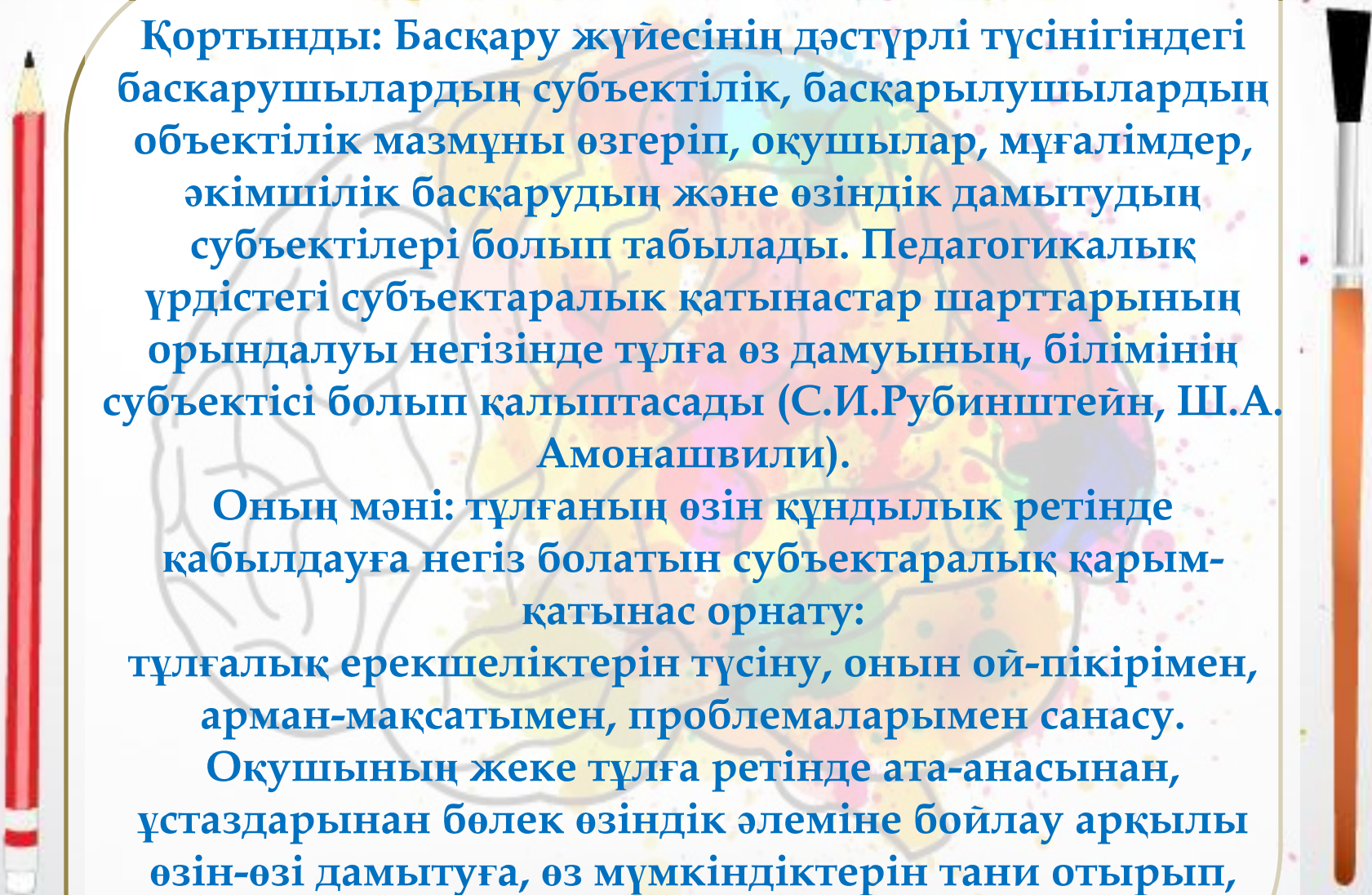
педагогикалық-коррекциялық қызмет негізінде олқылықтарды жоюдың жүйесін жасақтау;

ынталандыру мен стимул қызметтері, кәсіби-педагогикалық санатын көтеру, т.б. шаралар;

бақылау қызметі арқылы нәтижелік деңгейін үнемі қадағалап отыру.

Менеджмент негізінде тұлғалық бағдарлы басқарудың ерекшеліктері:

білім беру үрдісі ізгіліктік және демократиялық заңдылықтарға негізделді;
барлық деңгейдегі педагогикалық әрекеттер оқушылар мен мұғалімдердің шаршатуын болдырмауды көздейді;
оқу-тәрбие жұмысының нәтижелілігі оған қатысушыларды іріктеп, таңдап алу арқылы емес, педагогикалық ішкі резервтер мен мүмкіндіктерді пайдалану негізінде қол жеткізіледі;
педагогикалық қызметтің тиімділігі қажетті құрал-жабдықтарды жаңартудан емес, субъектарлық қатынастардың жаңаша ұйымдастырылуынан көрінеді;
басқарудың тұлғалық бағдарлы мазмұны білім беру үрдісіндегі тұлғалардың (оқушы, мұғалім, тәрбиеші, ата-ана, әкімшілік) өзіндік дамуын қамтамасыз ететін жаңа әдістемелер арқылы жүзеге асырылады;

Қортынды: Басқару жүйесінің дәстүрлі түсінігіндегі басқарушылардың субъектілік, басқарылушылардың объектілік мазмұны өзгеріп, оқушылар, мұғалімдер, әкімшілік басқарудың және өзіндік дамытудың субъектілері болып табылады. Педагогикалық үрдістегі субъектаралық қатынастар шарттарының орындалуы негізінде тұлға өз дамуының, білімінің субъектісі болып қалыптасады (С.И.Рубинштейн, Ш.А. Амонашвили).

Оның мәні: тұлғаның өзін құндылық ретінде қабылдауға негіз болатын субъектаралық қарым-қатынас орнату:

тұлғалық ерекшеліктерін түсіну, онын ой-пікірімен, арман-мақсатымен, проблемаларымен санасу.

Оқушының жеке тұлға ретінде ата-анасынан, ұстаздарынан бөлек өзіндік әлеміне бойлау арқылы өзін-өзі дамытуға, өз мүмкіндіктерін тани отырып, оны жүзеге асыру, өз жан дүниесінің мәнділігін сезіндіру;

17

Назарларыңызға
рахмет!!!